

ANAYASA MAHKEMESİ KARARI

Esas Sayısı:2006/19 (Siyasî Parti Malî Denetimi)

Karar Sayısı:2010/20

Karar Günü:29.4.2010

R.G. Tarih-Sayı:18.05.2010-27585

I- MALİ DENETİMİN KONUSU

Milliyetçi Hareket Partisi 2005 yılı kesinhesabının incelenmesidir.

II- İLK İNCELEME

Milliyetçi Hareket Partisi 2005 yılı kesinhesabının ilk incelemesi sonucunda;

'Dosyada eksiklik bulunmadığından işin esasının incelenmesine OYBİRLİĞİYLE' karar verilmiştir.

III- ESASIN İNCELENMESİ

Parti'nin Anayasa Mahkemesi'ne verdiği 2005 yılı kesinhesap çizelgeleri ile dayanağını oluşturan defter ve belgeler üzerinde yapılan inceleme sonuçlarını içeren esas inceleme raporu, Anayasa ve 2949 sayılı Anayasa Mahkemesinin Kuruluşu ve Yargılama Usulleri Hakkında Kanun ile 2820 sayılı Siyasî Partiler Kanunu'nun ilgili kuralları, bunların gerekçeleri ile diğer yasama belgeleri okunup incelendikten sonra gereği görüşülüp düşünüldü:

Denetimin maddi öğelerini oluşturan defter ve belgelerde Milliyetçi Hareket Partisi 2005 yılı gelirleri toplamının 10.436.506,09 YTL, borç toplamının 955.067,66 YTL, giderleri toplamının 10.965.572,99 YTL olduğu, 426.000,76 YTL nakit mevcudunun 2006 yılına devrettiği anlaşılmıştır.

A- Gelirlerin İncelenmesi

1- Genel Merkez Gelirleri

Parti Genel Merkezinin 2005 yılı gelirleri 7.730.659,54 YTL olarak gösterilmiştir.

Bunun 16.250.-YTL.si demirbaş satış gelirleri, 7.566.515,18 YTL.si Hazine yardımı, 721,70 YTL.si ise 2004 yılından devreden kasa mevcudundan oluşmaktadır.

2005 yılı için 2820 sayılı Yasa'nın 66. maddesine göre yasal bağış sınırı 16.517,63 YTL olup, söz konusu yılda yasal bağış sınırı aşılmamıştır.

Genel Merkezin 2005 yılı defter kayıtları ve gelir belgeleri üzerinde yapılan incelemede, gelirlerinin 2820 sayılı Yasa'ya uygun olarak sağlandığı sonucuna varılmıştır.

2- İl Örgütleri Gelirleri

Parti il örgütlerinin 2005 yılı gelirleri 2.705.846,55 YTL olarak gösterilmiştir.

Bunun 503.485,30 YTL.si aidat gelirleri, 15.178.- YTL.si satış gelirleri, 63.053.- YTL.si eğlence şölen gelirleri, 1.872.357,38 YTL.si bağış gelirleri, 56,67 YTL.si banka gelirleri, 251.716,20 YTL.si ise 2004 yılından devreden nakit mevcudundan oluşmaktadır.

İl örgütlerinin 2005 yılı kesinhesap çizelgelerinin gelir bölümü üzerinde yapılan incelemede, gelirlerin 2820 sayılı Yasa'ya uygun olduğu sonucuna varılmıştır.

B- Giderlerin İncelenmesi

1- Genel Merkez Giderleri

Parti Genel Merkezi'nin 2005 yılı giderleri 8.457.603,26 YTL olarak gösterilmiştir.

Bunun 213.858,71 YTL.si demirbaş giderleri, 59.631,80 YTL.si araştırma geliştirme ve eğitim giderleri, 2.464.274,20 YTL.si genel giderleri, 1.303.354,67 YTL.si personel giderleri, 91.253.- YTL.si seyahat giderleri, 624.365,32 YTL.si bayrak, rozet, afiş, yayın vb. giderleri, 125.383,41 YTL.si şölen eğlence giderleri, 3.575.482,15 YTL.si 2004 yılı borçlarından oluşmaktadır.

Parti Genel Merkezi'nin 2006 yılına devreden kasa mevcudu 228.123,94 YTL.dir.

Milliyetçi Hareket Partisi Genel Merkezi'nin 2005 yılı defter kayıtları ve gider belgeleri üzerinde yapılan incelemede, aşağıda belirtilenler dışındaki giderlerin 2820 sayılı Yasa'ya uygun olarak gerçekleştirildiği sonucuna varılmıştır.

Muhasebe biliminin genel kabul görmüş temel kavramlarından biri 'Belgelendirme' kavramıdır. Vergi Usul Kanunu'nun 229. maddesinde '*Fatura, satılan emtia veya yapılan iş karşılığında müşterinin borçlandığı meblağı göstermek üzere emtiayı satan veya işi yapan tüccar tarafından müşteriye verilen ticari vesikadır*' şeklinde tarif yapılmış ve 'Fatura Kullanma Mecburiyeti' başlıklı 232. maddesindeki hükmüne göre de, faturanın hangi hallerde ve kimler tarafından alınması ve verilmesinin gerektiği ifade edilmiştir. Bu bağlamda mal ve hizmet alımlarında bu işlemlerin fatura ile belgelendirilmesi zorunlu tutulmuş ve gerekli muhasebe kayıtlarının tutulmasında da faturanın tevsik edici belge olarak kullanılması gerektiği ifade edilmiştir.

2820 sayılı Yasa'nın 70. maddesinin üçüncü fıkrasına göre beş bin liraya kadar olan (2005 yılı için 41,29.- YTL) harcamaların makbuz veya fatura gibi bir belge ile tevsik edilmesi zorunlu olmadığından, bu miktarı geçen harcamaların geçerli ve kanıtlayıcı bir belgeye dayanması gerekmektedir.

2820 sayılı Siyasî Partiler Kanunu'nun 70. maddesinde,

'Bir siyasî partinin bütün giderleri, o siyasi parti tüzelkişiliği adına yapılır' ve aynı Kanun'un 75. maddesinde, 'Anayasa Mahkemesi denetimi sonunda, o siyasi partinin gelir ve giderlerinin doğruluğuna ve kanuna uygunluğuna veya kanuna uygun olmayan gelirler ile giderler dolayısıyla da bunların Hazineye gelir kaydedilmesine karar verir' ve 76. maddesinde de, 'Belgelendirilmesi gerektiği halde belgelendirilmeyen parti giderleri miktarınca parti malvarlığı, Anayasa Mahkemesi kararıyla Hazineye irad kaydedilir' hükümleri yer almıştır.

1- Parti görevlilerinin vergi, sigorta ve diğer yükümlülüklerini zamanında yapmamları sonucu oluşan gecikme zammı, faiz ve cezalar Parti bütçesinden ödenmiştir.

Parti sorumluları, '*2004 Yılı son aylarına ait gelir vergisi stopajlarının, ssk primlerinin ödemeleri nakit akış programına bağlı olarak 2005 yılında ödenmesi sonucunda ödenen gecikme zammı ve faizler toplamı 62.705,85 liradır.*

Esas Sayısı:2006/19 (Siyasî Parti Malî Denetimi)
Karar Sayısı:2010/20

Parti faaliyetlerinin aksamaması için öncelikli giderlerin (telefon, elektrik, su, ücret vb öncelikli harcamalar) dışındaki piyasalara olan borçlar ve vergi dairesi-ssk borçları 2005 yılına ertelenmiştir.

Bu tarihlerde parti kasasında ya da banka hesaplarında nakit para yoktur.' şeklinde cevap vermişlerdir.

Parti yetkililerinin kanuni yükümlülüklerin yerine getirilmesi ve ödemelerin zamanında yapılması için gerekli tedbirleri almaları gerekir. Aksi halde bu tedbirlerin alınmaması sonucu oluşacak gecikme zamları parti bütçesinden ödenecektir ki bunu kabul etmek mümkün değildir. Kaldı ki Hazine yardımı alan bir Parti için paranın olmadığı şeklinde yapılan savunma da yerinde değildir.

Parti görevlilerinin vergi ve diğer yükümlülüklerini zamanında yapmamaları sonucu oluşan gecikme zammı, faiz ve cezalardan parti tüzel kişiliğini sorumlu tutma imkanı bulunmamaktadır. Bu ödemelerin kişisel sorumluluk kapsamında olduğu açıktır.

Gecikme Zammı, Faiz ve Cezalara İlişkin Liste

Yevmiye tarih ve no	Alındının Tarih ve Nosu	Mahiyeti	Tutarı
18.1.2005/18	18.1.2005/3940	11/2004 dönemi Gelir vergisi stopaj gecikme zammı 11/2004 dönemi Damga vergisi gecikme zammı	261,43 <u>11,46</u> 272,89
18.1.2005/18	18.1.2005/3950	10/2004 dönemi Gelir vergisi stopaj gecikme zammı 10/2004 dönemi Damga vergisi gecikme zammı	552,56 <u>24,60</u> 577,16
18.1.2005/18	18.1.2005/3960	9/2004 dönemi Gelir vergisi stopaj gecikme zammı 9/2004 dönemi Damga vergisi gecikme zammı	836,43 <u>37,80</u> 874,23
18.1.2005/18	18.1.2005/3970	8/2004 dönemi Gelir vergisi stopaj gecikme zammı 8/2004 dönemi Damga vergisi gecikme zammı	1.109,73 <u>51,46</u> 1.161,19
18.1.2005/18	18.1.2005/3980	7/2004 dönemi Gelir vergisi stopaj gecikme zammı 7/2004 dönemi Damga vergisi gecikme zammı	9.499,92 <u>65,64</u> 9.565,56
25.1.2005/23	25.1.2005/460	4/2004 dönemi Gelir vergisi stopaj gecikme zammı 4/2004 dönemi Damga vergisi gecikme zammı	8.298,54 <u>105,26</u> 8.403,80

Esas Sayısı:2006/19 (Siyasî Parti Mali Denetimi)**Karar Sayısı:2010/20**

25.1.2005/23	25.1.2005/470	5/2004 dönemi Gelir vergisi stopaj gecikme zammı 5/2004 dönemi Damga vergisi gecikme zammı	1.557,64 <u>92,79</u> 1.650,43
25.1.2005/23	25.1.2005/480	6/2004 dönemi Gelir vergisi stopaj gecikme zammı 6/2004 dönemi Damga vergisi gecikme zammı	1.588,79 <u>82,73</u> 1.671,52
5.3.2005/61	4.3.2005/F01934	4-11/2004 dönemi SSK primi ile işsizlik primi gecikme zammı, icra gecikme zammı, kanuni faiz, takip masrafı	32.045,46
10.3.2005/66	10.3.2005/1639	06 DB 650 plakalı araç 2005/1 MTV gecikme zammı	1
10.3.2005/66	10.3.2005/57630	Ankara Büyükşehir Belediyesi para cezası	26,26
9.5.2005/127	9.5.2005/518	06 DB 123 plakalı araç 2004/2 MTV gecikme zammı	26,93
3.6.2005/151	3.6.2005/1572487	Su bedeli cezası	5,61
7.6.2005/155	7.6.2005/1600411	Su bedeli cezası	10,34
7.6.2005/155	7.6.2005/1600411	Su bedeli gecikme faizi, gecikme faizine ilişkin kdv	356,82
5.7.2005/184	5.7.2005/29937	Su bedeli gecikme faizi, vekalet ücreti,diğer gelirler ve gecikme faizine ilişkin kdv	2.664,02
23.12.2005/342	23.12.2005/192	06 ZRU 16 plakalı araç 2003/2 MTV gecikme zammı	300,42
23.12.2005/342	23.12.2005/194	06 ZRU 16 plakalı araç 2004/2 MTV gecikme zammı	218,63
23.12.2005/342	23.12.2005/190	06 ZRU 16 plakalı araç 2002/2 MTV gecikme zammı	323,15
23.12.2005/342	23.12.2005/191	06 ZRU 16 plakalı araç 2003/1 MTV gecikme zammı	407,16
23.12.2005/342	23.12.2005/193	06 ZRU 16 plakalı araç 2004/1 MTV gecikme zammı	308,63
23.12.2005/342	23.12.2005/189	06 ZRU 16 plakalı araç 2002/1 MTV gecikme zammı	390,24
23.12.2005/342	23.12.2005/175	06 ZRU 16 plakalı araç 2005/1 MTV gecikme zammı	143,03

Esas Sayısı:2006/19 (Siyasî Parti Malî Denetimi)**Karar Sayısı:2010/20**

23.12.2005/342	23.12.2005/176	06 ZRU 16 plakalı araç 2005/2 MTV gecikme zammı	59,63
23.12.2005/342	23.12.2005/202	06 ZRU 16 plakalı araç 2001/1 MTV gecikme zammı	241,92
23.12.2005/342	23.12.2005/203	06 ZRU 16 plakalı araç 2001/2 MTV gecikme zammı	277,77
28.12.2005/347	28.12.2005/8037-8041, 8054-8057	Çevre temizlik vergisi gecikme zammı ve cezası	722,05

62.705,85**2- Telefon gecikme bedelleri Parti bütçesinden ödenmiştir.**

Parti sorumluları, 'çok sayıda aboneli olduğumuz telefonlara ait faturaların süresinde partimize intikal etmemesi sebebi ile geç ödenen toplam 40.07 lira gecikme zamlarıdır.' şeklinde cevap vermişlerdir.

Parti yetkililerinin ödemelerin zamanında yapılması için gerekli tedbirleri almaları gerekir. Aksi halde bu tedbirlerin alınmaması sonucu oluşacak gecikme bedelleri parti bütçesinden ödenecektir ki bunu kabul etmek mümkün değildir.

Parti görevlilerinin yükümlülüklerini zamanında yapmamaları sonucu oluşan gecikme bedellerinden parti tüzel kişiliğini sorumlu tutma imkanı bulunmamaktadır. Bu ödemelerin kişisel sorumluluk kapsamında olduğu açıktır.

Telefon Gecikme Bedelleri

Yevmiye tarih ve no	İçerik	Tutar
4.1.2005/2	İptal edilen 3 abonenin temerrütleri	6,83
5.1.2005/3	Telsim gecikme bedeli	2,53
2.2.2005/32	Telsim gecikme bedeli	4,82
21.2.2005/49	Telsim gecikme bedeli	4,37
11.4.2005/99	Telsim gecikme bedelleri	8,7
20.5.2005/137	Telsim gecikme bedeli	1,15
11.8.2005/221	Telsim gecikme bedelleri	11,67

40,07

3- 21.9.2005/258 ile 5.10.2005/271 yevmiyede 7,30 YTL'lik Telsim faturası iki defa ödenmiştir. Fatura referansı FB509023008586 olup, 258 yevmiyede fatura olmadan ödeme yapılmış ve 5.10.2005/271 yevmiyede de fatura eklenmiştir. Ancak 271 yevmiyede Kasadan çıkış olmasına karşın ödendiğine dair belge bulunmamaktadır.

Parti sorumluları, sehven mükerrer kayıt yapıldığını ifade etmişlerdir.

Mükerrer kayıt yapılan 7,30 YTL'nin Hazine'ye irad kaydedilmesine karar verilmiştir.

4- 24.11.2005/316 yevmiyede Veraset ve Harçlar Vergi Dairesinin 24.11.2005 tarih ve 0437863 numaralı alındısı ile 5.358,45 YTL idari para cezası olarak ödenmiştir.

Parti sorumluları, '5.358,45 liralık idari para cezası işten çıkarılan personelin yargıya gitmesi sebebiyle ödenmiştir.' şeklinde cevap vermişlerdir.

Ödenen idari para cezasının İş Kanunu gereği yerine getirilmesi gereken yükümlülüğün Parti tarafından yapılmaması nedeniyle verildiği anlaşılmıştır. Parti görevlilerinin yükümlülüklerini zamanında yapmamaları sonucu oluşan idari para cezasından parti tüzel kişiliğini sorumlu tutma imkanı bulunmamaktadır. Bu ödeme kişisel sorumluluk kapsamındadır.

5- Aşağıdaki belirtilen harcama Parti bütçesinden karşılanmıştır.

Parti sorumluları, '14.02.2005 tarih 42 yevmiyede kayıtlı Migros harcamalarındaki traş bıçağı, traş sabunu diş fırçası ve macunu gibi ihtiyaç maddeleri kişisel harcama değildir. Görevli olarak çıkan Seyahatlerde kullanılmak üzere parti personeli için alınmış ihtiyaç malzemeleridir.

Seyahat görevi olsun ya da olmasın partinin bordrolu personeli için; bu tür malzemelerin alınmasında (personelerle yapılan aynı ödemelerde) yasal engel bulunmamaktadır.

20.10.2005 Tarih 285 yevmiyede kayıtlı Migros'tan alınan top parti personelinin sosyal faaliyetlerini (personelin halı saha maçları) karşılamak amacı ile alınmıştır. Kişisel harcama değildir.' şeklinde cevap vermişlerdir.

Söz konusu harcamaların içeriğinden yapılan bu giderlerin kişisel olduğu, parti amacına yönelik harcama olmadığı açıktır. Bu nedenle 93,27 YTL'nin Hazine'ye irad kaydedilmesine karar verilmiştir.

Özel Harcamalara İlişkin Liste

Yevmiye tarih no	Faturayı düzenleyen	Fatura(Fiş) tarih no	İçerik	Tutar
14.2.2005/42	Migros	14.2.2005/327834	Traş bıçağı ve traş sabunu vb.	73,37
20.10.2005/285	Migros	20.10.2005/255046	Futbol topu	19,90

6- Aşağıdaki tabloda gösterilen icra ödemelerinde ki faiz ve diğer masraflar toplamı olan 3.662,53 YTL parti bütçesinden ödenmiştir.

İcra Ödemeleri

Yevmiye No	Açıklama	Anapara	Faiz ve Diğer masraflar	Toplam tutar
2.6.2005/150	Ankara 14.İcra Müd. 2005/3716, Turkcell	314,98	250,02	565
27.6.2005/176	Ankara 14.İcra Müd. 2005/153,	687	508	1195
22.7.2005/201	Gerze İcra Müd.2005/90, Türk Telekom	138,60	281,4	420

Esas Sayısı:2006/19 (Siyasî Parti Malî Denetimi)**Karar Sayısı:2010/20**

8.8.2005/218	Antalya 1.İcra Müd.2005/4412 nolu dosya, Antalya Bilişim Teknolojileri Ltd.Şti	654	501	1155
12.9.2005/251	Ankara 7.İcra Müd.2005/7494 sayılı dosya, Ankara İl Başkanlığı su borcu	711,12	708,88	1420
30.12.2005/349	Ankara 27.İcra Müd.2005/10786 sayılı dosya, Türk Telekom	197,23	279,25	476,48
30.12.2005/349	Ankara 27.İcra Müd.2005/10785 sayılı dosya, Türk Telekom	197,83	279,73	477,56
30.12.2005/349	Ankara 27.İcra Müd.2005/10784 sayılı dosya, Türk Telekom	205,04	281,05	486,09
30.12.2005/349	Ankara 27.İcra Müd.2005/10783 sayılı dosya, Türk Telekom	215,49	288,83	504,32
30.12.2005/349	Ankara 27.İcra Müd.2005/10787 sayılı dosya, Türk Telekom	209,01	284,37	493,38

Parti sorumluları, '9. maddede yer alan muhtelif icra dairelerinden gelen (314,98+138,60+654+711,12+197,23+197,83+205,04+215,49+209,01) toplam 2843,30 lira asıl. (250,02+281,40+501+708,88+279,25+279,23+281,05+288,83+284,37) toplam 3.154,53 lira faiz ve diğer masraflar

c)Ankara 4. icra 2005/153 yevmiyedeki 1.195 lira (687 lira asıl 508 lira faiz olan ödemeler parti genel merkezine muhtelif teşkilatlardan gelen icra takiplerinden doğmaktadır.

Genel Merkezimiz, telefon-elektrik-su vb ödemelerini süresinde yapmayan il ve ilçe teşkilatlarının bu borçlarını müteselsil sorumluluk sebebiyle haciz yolu ile ödemek zorunda kalmaktadır.

Bu ödemeler yasaya dayalı olarak mahkeme kararları sonucunda icra dairesine yapılmaktadır.' şeklinde cevap vermişlerdir.

Parti yetkililerinin ödemelerin zamanında yapılması için gerekli tedbirleri almaları gerekir. Aksi halde bu tedbirlerin alınmaması sonucu oluşacak faiz ve diğer masraflar parti bütçesinden ödenecektir ki bunu kabul etmek mümkün değildir.

Parti görevlilerinin yükümlülüklerini zamanında yapmamaları sonucu oluşan faiz ve diğer masraflardan parti tüzel kişiliğini sorumlu tutma imkanı bulunmamaktadır. Bu ödemelerin kişisel sorumluluk kapsamında olduğu açıktır.

Sonuç olarak, parti adına ve amaçlarına uygun olarak yapılmayan giderlerin parti tüzel kişiliği adına yapılmış bir harcama olarak kabul edilmesi mümkün görülmediğinden 2820 sayılı Kanun'un 70. maddesine aykırı olarak yapılan toplam 71.867,47 YTL ödemenin, aynı Kanun'un 75. maddesi hükmü uyarınca Hazine'ye irad kaydedilmesi gerektiği sonucuna varılmıştır.

2- İl Örgütleri Giderleri

Parti il örgütlerinin 2005 yılı giderleri 2.507.969,73 YTL olarak gösterilmiştir.

Bunun 28.179,20 YTL.si demirbaş giderleri, 15.706,65 YTL.si araştırma geliştirme ve eğitim giderleri, 2.179.772,63 YTL.si genel giderleri, 104.025,02 YTL.si seyahat giderleri, 50.779,92 YTL.si bayrak, rozet, afiş, yayın vb. giderleri, 129.506,31 YTL.si şölen eğlence giderlerinden oluşmaktadır.

Parti il örgütlerinin 2005 yılı kesinhesap çizelgelerinin gider bölümü üzerinde yapılan incelemede, giderlerin 2820 sayılı Yasa'ya uygun olduğu sonucuna varılmıştır.

C- Parti Mallarının İncelenmesi

Parti'nin 2005 yılı defter ve belgeleri üzerinde yapılan incelemede, 15.000.- YTL.ye Karaman Parti Binası olarak taşınmaz satın alındığı anlaşılmıştır.

Parti'nin 2005 yılı içinde edindiği 227.037,71 YTL tutarındaki taşınır malın (demirbaş) Kanun'a uygun olduğu sonucuna varılmıştır.

II- SONUÇ

Milliyetçi Hareket Partisi'nin 2005 yılı kesinhesabının incelenmesi sonucunda;

1- 2820 sayılı Yasa'nın 70. maddesine aykırı olarak partinin amaçlarına uygun olmayan ve parti tüzel kişiliği adına yapılmış harcama olarak kabulü mümkün görülmeyen 71.867,47 YTL karşılığı Parti malvarlığının, 2820 sayılı Yasa'nın 75. maddesi uyarınca Hazine'ye gelir kaydedilmesine,

2- Parti'nin 2005 yılı kesinhesabında gösterilen 10.436.506,09 YTL gelir, 955.067,66 YTL borç, 10.965.572,99 YTL. gider ile 426.000,76 YTL nakit devrinin Hazine'ye irad kaydedilenler dışında kalan bölümünün eldeki bilgi ve belgelere göre doğru ve 2820 sayılı Siyasi Partiler Kanunu'na uygun olduğuna,

29.4.2010 gününde OYBİRLİĞİYLE karar verilmiştir.

Başkan	Başkanvekili	Üye
Haşim KILIÇ	Osman Alifeyyaz PAKSÜT	Fulya KANTARCIOĞLU
Üye	Üye	Üye
Ahmet AKYALÇIN	Mehmet ERTEN	Fettah OTO
Üye	Üye	Üye
Serdar ÖZGÜLDÜR	Şevket APALAK	Serruh KALELİ
Üye		Üye
Zehra Ayla PERKTAŞ		Engin YILDIRIM